

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Экономика және бизнес жоғары мектебі

Қаржы және есеп кафедрасы

«(TD 4310) Кедендік іс » пәні бойынша

«6B04106 - Қаржы» мамандығында оқитын студенттерге арналған

ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ

Алматы 2023 ж.

Құрастырушы:

Ахметов А.А.

«Қаржы және есеп» кафедрасының аға оқытушысы

«Кедендік іс » пәні бойынша қорытынды емтихан бағдарламасы кафедра мәжілісінде қаралып, ұсынылды

«17»__10____ 2023ж., хаттама № 4

Кіріспе

Қорытынды емтихан 15 аптада алған білімнің нәтижесі ретінде тест түрде жүргізіледі

Емтихан – тестілеу Moodle ҚОЖ жүйесінде өткізіледі.

Moodle тестілік тапсырмалардағы сұрақтардың бірнеше негізгі түрлері бар.

Көп таңдаулы

Көп таңдаулы (білім алушы өзіне ұсынылған бірнеше нұсқадан сұраққа жауапты таңдайды, ал сұрақтар бір немесе бірнеше дұрыс жауапты бола алады)

Сәйкестікке

Сәйкестікке (бірінші топтың әрбір жауап элементіне екінші топтың жауап элементін салыстыру қажет)

Қысқа жауапты.

Қысқа жауапты (сұраққа жауап сөз немесе қысқа фраза болып табылады, әртүрлі бағалармен бірнеше дұрыс жауаптар жіберіледі)

Дұрыс/дұрыс емес.

Дұрыс/дұрыс емес (студент екі нұсқа арасында дұрыс және дұрыс емес таңдайды)

Емтихан форматы-онлайн.

Бағалау саясаты- дұрыс жауап берілген жағдайда бір сұрақ – 4 баллға бағаланады.

Дұрыс жауап берілмесе 0 балл.

Емтихан өткізу кестесі- Универ жүйесіндегі кестеге сай

Тест сұрақтарының саны-25 сұрақ кез-келген тест жиынтығындағы сұрақтардың саны бойынша 1 мүмкіндік.

Ұзақтығы Moodle ҚОЖ жүйесінде – 60 минут

25 сұраққа (Kahoot түріндегі сыртқы сервистерде тестілеуді жүргізуге тыйым салынады)

Тестілеудің өтуін бақылау – онлайн прокторинг.

Прокторинг технологиясы (ағылш. "proctor" – емтихан барысын бақылау).

Прокторлар аудиториядағы әдеттегі емтихандағы сияқты, емтихан тапсырушылардың сынақтардан адал өтуін бақылайды: тапсырмаларды өз бетінше орындауы және қосымша материалдарды пайдаланбауын бақылайды.

Веб-камера бойынша нақты уақытта өтіп жатқан онлайн-емтиханды маман (көзбе-көз прокторинг), немесе сыналушының жұмыс үстелін, кадрдағы тұлғалар санын, бөгде дыбыстар немесе дауыстар және тіпті көзқарас қозғалысын бақылайтын бағдарлама (киберпрокторинг). Аралас прокторинг түрі жиі қолданылады: бағдарламаның ескертулері бар емтиханның бейнежазбасын адам қосымша қарап шығады және бұзушылықтардың шын мәнінде орын алғаны жөнінде шешім қабылдайды.

Төмендегі тақырыптар бойынша тапсырмалар беріледі:

1. Кеден ісінің экономикалық мәні. ҚР кеден ісінің ұйымдық-құқықтық негіздері, субъектілері мен объектілері.
2. ҚР сыртқы саудасы және кеден қатынастарының дамуы.
3. Еуразиялық экономикалық одақтың сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай тауар номенклатурасы. тауарларды сыныптау.
4. Еуразиялық экономикалық одақтың сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай тауар номенклатурасы. тауарларды сыныптау.

5. Тауарлардың шығарылған жерін айқындау.
6. Тауарлардың кедендік құны.
7. Кедендік төлемдер, салықтар, арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждары.
8. Кедендік баждарды, салықтарды төлеу мерзімдері мен тәртібі.
9. Ішкі нарықты қорғау мақсатында қолданылатын арнайы, демпингке қарсы, өтемақы баждары және өзге де баждар.
10. Тауарлардың жекелеген санаттарын Еуразиялық Экономикалық Одақтың кедендік шекарасы арқылы өткізу тәртібі мен шарттары.
11. Тауарларды уақытша сақтау және тауарларды уақытша сақтауға орналастыруға байланысты кедендік операциялар.
12. Кедендік декларациялау және кедендік декларацияны беруге, тіркеуге және кері қайтарып алуға, кедендік декларацияда мәлімделген мәліметтерді өзгертуге (толықтыруға) байланысты кедендік операциялар
13. Кедендік рәсімдер
14. Еркін кеден аймағы кедендік рәсімі
15. Кеден ісі саласындағы тұлғалар қызметінің ерекшеліктері. уәкілетті экономикалық оператор

Емтихан тапсыру кезінде студенттер қабілетті болуы тиіс:

- тиімді кеден ісін қамтамасыз ету үшін белсенді басқару жүйелерін әзірлеу және қолдану дағдылары;
- тиімді кеден ісін қамтамасыз ету мақсатында белсенді басқару жүйелерін әзірлеудің теориялық негіздерін, құралдары мен әдістерін енгізуге;
- тиімді бизнес жүргізу үшін проактивті басқару жүйесін тиімді дамыту және үнемді болуын қамтамасыз етуге қабілетті болуы тиіс

- Мамандық бойынша негізгі біліміне тоқталып, мазмұнды түрде интерпретация жүргізу;
- мәселелерді шешеу барысында өнімнің түрлеріне сәйкес әртүрлі қаржылық мәселелерді шешу барысында көптеген ұсыну және жаңа бағыттарға ізденіс жасау;
  - жеке және топтық тәсілдер арқылы өзіндік қаржылық мәселелерді шешу негізінде қазіргі заманғы экономикалық нәтижелерді қолдану.

«Кедендік іс» пәнінен бағдармалық сұрақтары

1. Кедендік реттеу және кеден ісі түсінігі. ҚР кедендік бизнесінің мақсаттары мен элементтері
2. ҚР кедендік істің нормативтік-құқықтық негіздері.
3. Кеденнің концептуалды аппараты
4. ҚР кеден саясаты, оны жүзеге асырудың мақсаттары мен әдістері
5. ҚР кеден органдарының құрылымы және олардың негізгі функциялары
6. Тауарлар мен көлік құралдарын ҚР кедендік шекарасы арқылы өткізудің негізгі принциптері
7. Кеден өкілінің функциялары, рөлі.
8. Кедендік тасымалдаушының функциялары, рөлі.
9. Уақытша сақтау қоймасы иесінің функциялары, рөлі.
10. Кеден қоймасы иесінің функциялары, рөлі.
11. Кеден органдарының ақпараттық ресурстарына сипаттама беріңіз
12. Бажсыз сауда дүкені иесінің функциялары, рөлі.

13. Уәкілетті экономикалық оператордың функциялары, рөлі.
14. Кедендік ынтымақтастыққа анықтама беріңіз.
15. Шекаралық кеден ынтымақтастығын сипаттаңыз.
16. Халықаралық шарттардың кедендік қатынастар жүйесіндегі орны мен рөлі.
17. Халықаралық кеден конвенцияларына мінездеме және олардың кеден саласындағы рөлін көрсетіңіз.
18. Дүниежүзілік кеден ұйымының рөлі қандай.
19. Кедендік тарифтерді жариялау бойынша халықаралық одақтың рөлі
20. Кедендік-тарифтік реттеу жүйесіндегі негізгі түсініктер. Кедендік тарифтің түсінігі, негізгі міндеттері және элементтері
21. Кедендік баждар: олардың түрлері, мөлшерлемелері. Кедендік преференциялар жүйесі
22. ҚР кедендік тарифі негізінде жіктеу схемасы: Сыртқы экономикалық қызметтің тауар номенклатурасы
23. Кеден одағының кедендік тарифінің тауар номенклатурасы.
24. Кедендік тарифте тауарларды жіктеу және осы мақсатта тауарларды сипаттау мен кодтаудың үйлестірілген жүйесін пайдалану әдістері.
25. Республикалық деңгейде тауар номенклатурасын әзірлеу әдістемесі.
26. ТМД-ның сыртқы экономикалық қызметінің тауар номенклатурасы және Кеден одағының сыртқы экономикалық қызметінің бірыңғай тауар номенклатурасы.
27. Алдын ала жіктеу шешімін алу тәртібі.
28. Тауардың шыққан елін анықтау
29. Әкелінетін және шығарылатын тауарлардың кедендік құнының түсінігі және анықтамасы.
30. Кедендік құнды түзету.
31. Кеден құнын анықтау процесінде декларант пен кеден органдарының арасындағы қатынастар.
32. Кедендік құнды декларациялау және оны толтыру тәртібі.
33. Кедендік төлемдердің түсінігі және түрлері
34. Кедендік төлемдерді төлеу тәртібі
35. Кедендік төлемдерді төлеу мерзімдері мен тәртібі.
36. Қолдану жағдайларын және кедендік төлемдерді төлеуді қамтамасыз ету жолдарын көрсетіңіз.
37. Кеден төлемдерін төлеу үшін тараптардың жауапкершілігі.
38. Кедендік бақылаудың түсінігі, мақсаттары, субъектілері мен объектілері.
39. Кедендік бақылау нысандары мен тәртібі.
40. Кедендік бақылауды жүзеге асырудағы сараптама және зерттеулер.
41. Декларация нысандары. Кедендік декларациялау орны мен уақыты. Декларанттың мәртебесі мен міндеттері
42. Кедендік декларацияны ресімдеу. Кедендік декларация және оның мазмұны. Кедендік декларацияны қабылдау тәртібі. Кедендік декларациялардың түрлері
43. Кедендік декларациядағы ерекшеліктер. Өнімдердің жекелеген санаттарын кедендік декларациялаудың оңайлатылған тәртібі Теңіз навигациялық жүйесіндегі декларация Жедел жүктерді, халықаралық пошта жөнелтілімдерін және шетелдік лауазымды тұлғалардың багажын декларациялау
44. Жеке тұлғалардың тауарларды кедендік декларациялауы. декларациялау шарттары. Декларация процедурасы Екі арналы жүйедегі декларация

45. Декларациялау процесінде тауарларды шығару Тауарларды шығару шарттары Токтата тұру және шығару рәсімінің қосымша шарттары
46. Кедендік рәсімдердің түсінігі, түрлері, мақсаты және мәні
47. Ішкі тұтыну үшін шығарудың кедендік тәртібі
48. Экспорттың кедендік рәсімі
49. Кедендік транзиттің кедендік рәсімі
50. Кеден қоймасының кедендік рәсімі
51. Кедендік аумақта қайта өңдеудің кедендік рәсімі
52. Кедендік аумақтан тыс қайта өңдеудің кедендік рәсімі
53. Ішкі тұтыну үшін қайта өңдеудің кедендік рәсімі
54. Уақытша әкелудің (жіберудің) кедендік рәсімі
55. Уақытша әкетудің кедендік рәсімі
56. Кері импорттың кедендік рәсімі
57. Реекспорттың кедендік рәсімі
58. Бажсыз сауданың кедендік рәсімі
59. Жоюдың кедендік рәсімі
60. Мемлекет пайдасына бас тартудың кедендік рәсімі
61. Кеден органдары пайдаланатын ақпараттық жүйелер, ақпараттық технологиялар және оларды қамтамасыз ету құралдары.
62. Кеден органдарының ақпараттық ресурстары.
63. Ақпаратты және ақпараттандырудың ақпараттық процестеріне қатысатын субъектілердің құқықтарын қорғау.
64. Кеден органдарының ақпарат алмасуы.
65. Электрондық декларация.
66. Электрондық декларацияның түсінігі және мәні.
67. Электрондық декларациялау принциптері
68. Лауазымды тұлғаның тауарларды декларациялаудың электрондық нысанындағы кедендік операцияларды жасау реттілігі.
69. Қашықтықтан электрондық декларациялау жүйесін енгізу тиімділігін экономикалық бағалау.
70. Кеден органдары қандай ақпараттық жүйелерді, ақпараттық технологияларды және оларды қамтамасыз ету құралдарын пайдаланатынын көрсетіңіз.
71. Ақпаратты қорғау нысандары және ақпараттандырудың ақпараттық процестеріне қатысатын субъектілердің құқықтары қандай.
72. Кеден органдарының ақпараттық ресурстарына сипаттама беріңіз.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ

Негізгі:

1. Айдарханова К.Н., Нуранова Р.К. Таможенные органы Республики Казахстан: Учебное пособие. – Алматы: Экономика, 2015 г. – 88 с.
2. Алибеков С.Т. Таможенное право Республики Казахстан. – Алматы, 2006. 4
3. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления. Курс лекций. - М: Юридическая литература, 2007. - 400 с.

4. Байсалова Г.Т. Правовые основы таможенного дела в РК: Общая часть: Учеб. пособие / Г. Т. Байсалова. - Алматы: Қазақ ун-ті, 2015. - 248 с.
5. Вибол Е. Правовые основы управления таможенным делом в Республике Казахстан: Автореф. дисс. канд. наук. - Алматы, 1999, 130 с.
6. Попова Л.И. Организация таможенного контроля товаров и транспортных средств: Учебное пособие. 2-е изд., испр. и доп. – М.: Юрайт, 2016. – 311 с.

Интернет ресурстар:

1. www.tax.kz

2. www.minfin.kz